

Fot. gettyimages.com/GeorgePeters

Związek niepartnerski

Świat od lat próbuje sobie poradzić z narastającym problemem braku pielęgniarek. Dzisiaj już wiemy, że nie wystarczy otworzyć szkoły i „naprodukować” absolwentów. Trzeba czegoś więcej – ludzkich warunków pracy i wynagrodzenia godnego człowieka XXI wieku. Tutaj nie wystarczy myślenie systemowe, potrzebna jest strategia długofalowego działania. Wydaje się, że wszystko jest w rękach pracodawców, ale to także sprawa systemu kształcenia. Edukacja nie przygotowuje do partnerstwa w działaniu. Zwracają na to uwagę również pielęgniarki w badaniu wskazującym na przyczyny podejmowania decyzji o migracji: „Lekarze w Polsce nie są wystarczająco przygotowani w czasie edukacji do współpracy w zespole terapeutycznym”.

Przyczyny

Badania naukowe wskazują przede wszystkim na warunki pracy jako czynnik, który zniechęca do podjęcia pracy w zawodzie. Chodzi o wiele zmiennych, które m.in. dają pracownikom poczucie bezpieczeństwa i stabilizacji,

pozwalają na pracę na sto procent możliwości, z uśmiechem na ustach i zgodnie z procedurami, które nie zagrażają bezpieczeństwu pacjentów. Co więc może utrudniać zatrzymanie pielęgniarek w zawodzie? Są to m.in.: zmienność, brak możliwości wpływu na czas zmiany

i na to, jak długo pracują. Ważne jest, czy mogą planować swoją pracę i znają jej przebieg wystarczająco wcześniej, aby planować życie prywatne. Pewnie byłoby to bez znaczenia 20 lat temu, ale dzisiaj jest inaczej. Obecnie, kiedy 3/4 pielęgniarek to osoby, które także z racji płci podejmują opiekę nad starzejącymi się rodzicami, nie jest już bez znaczenia. Pielęgniarki podkreślają brak satysfakcji z pracy, który zwiększa ryzyko odejścia dwunastokrotnie, brak możliwości wykonywania jej w sposób, w jaki są do tego przygotowane. Na drugim miejscu są stresujące warunki pracy, napięte relacje w zespole, ale także brak wsparcia ze strony kierownictwa w sytuacjach trudnych, takich jak: agresja ze strony pacjenta, pracowników, zbyt wiele obowiązków do wykonania w jednym czasie, częste przerywanie procesu pracy i nietraktowanie ich pracy z szacunkiem przez koleżanki i kolegów. Trudno pominąć wynagrodzenie, które nie jest najważniejsze, ale istotne dla bezpieczeństwa bytowania.

Migracja

Innym wskaźnikiem, który należy brać pod uwagę, jest poziom migracji czy też deklarowanie jej w najbliższym czasie. Tylko w 2015 r. w krajach Europy zarejestrowano 432 pielęgniarki, których krajem pochodzenia była Polska. Wyniki badań dotyczących tego tematu, które przeprowadzono w latach 2016–2017, pokazują, że do migracji zachęcają pielęgniarki wynagrodzenie i egzekwowanie prawa pracy. Nie może

być tak, że pielęgniarka, która odpowiada za zdrowie i życie człowieka, musi umieć rozpoznać zagrożenie i odpowiednio szybko na nie zareagować, otrzymuje wynagrodzenie na poziomie osoby, która do swoich zadań nie potrzebuje takiej wiedzy.

Nie tylko pieniądze

Badanie pokazuje, że pielęgniarki, które chcą wyjechać do pracy poza granice Polski, wskazują jako czynniki predysponujące m.in. możliwość rozwoju zawodowego i oczekiwane lepsze warunki pracy. Chodzi także o to, że pielęgniarka w Polsce nie jest uznawana za współpracownika i partnera w zespole terapeutycznym, ale za asystenta lekarza. Takie podejście może budzić frustrację, tym bardziej że pielęgniarki podnoszą swoje kwalifikacje. Zdecydowanie więcej czynności pielęgniarki wykonują samodzielnie – bez konieczności konsultowania z innymi profesjonalistami. Są one domeną tylko tej grupy zawodowej. Kształtowany jednak w społeczeństwie stereotyp paternalistycznego podejścia do opieki nie zachęca do kontynuowania kariery zawodowej przez młodych ludzi.

Co więc zrobić, aby pielęgniarek nie brakowało? Posłuchać, co mówią pielęgniarki.

*Dorota Kilańska
Autorka jest dyrektorem European Federation
of Nurses Associations i członkiem Rady Dyrektorów
Europejskiej Fundacji Badań Naukowych w Pielęgniarstwie.*

MENEDŻER ZDROWIA NA FACEBOOKU I TWITTERZE

WWW.FACEBOOK.COM/MENEDZERZDROWIA
TWITTER.COM/MENEDZERZDROWIA

DOŁĄCZ DO NAS!

